

мост от качествено образование и масово ще започнат да записват децата си да учат между българските им връстници. Ясно е, че без осезателната намеса на държавата процесът на десегрегация ще бъде отложен за необозримото бъдеще. Друг е въпросът каква трябва да бъде тази намеса, така че да не се редуцират плурализъмът и многообразието.

По отношение на второто мнение намираме, че на този етап то е напълно уместно, и се съобразяваме с него.

В правилна посока са и изразените опасения по отношение на помощника на учителя. Явно е, че трябва да се измине още твърде дълъг път, за да се стигне до окончателно решение по проблема.

за Втори модел (обобщени мнения)

- » *поддържа хомогенна група до 11-12 -ата година от живота на децата, но дотогава езиковите структури ще са вече доста устойчиви и стереотипизирани, а прогресът на ромчетата в средния курс ще е възможен най-вече на базата на езика на мнозинството. Така че за овладяване на българския език трябва да се погрижим още в предучилищна и начална училищна степен;*
- » *ефектът от него би бил значително по-слаб, дори може да се получи и обратен ефект – расистки настроения и вторична сегрегация. V клас е вече много висока възраст. Възпитаниците на ромските училища ще са некачествени – така както и досега;*
- » *силно и продължително ще е вредното влияние на гетото;*
- » *няма да имат достатъчно езикова практика по български език; сблъсъкът с българчетата в V клас ще е драматичен;*
- » *много родители на българчетата (а и на ромчетата) ще са против, ще има съпротива;*
- » *ще се получи масов отлив на роми след IV клас; българчетата от приемните училища ще се насочат към други училища;*
- » *по-реалистичен от първия, макар че не трябва двата да се разглеждат като антиподи;*
- » *този модел може да се приложи само като временно, палиативно решение за момента, но не и в перспектива.*

Независимо от преобладаващите критични мнения, които приемаме по принцип, за този модел ние смятаме, че при адаптиране към определена ситуация, време и място неговото приложение може да бъде успешно, поради което го предлагаме като възможен за реализация и за бъдещи дискусии.

По отношение на времето за изпълнение на десегрегационните модели експертите най-често не смеят да се ангажират с прогноза. Но почти всички от тях поставят като необходимо условие за успешен край на процеса на десегрегацията, ако в рамките на 1-2 години държавата и общините се заемат със сериозна подготовка за стартиране на процеса, изразяваща се в:

- » *специализирана подготовка на родителите и от двете страни;*
- » *подготовка на базата в приемните училища;*
- » *целенасочена квалификация на учителите в приемните училища;*
- » *подсигуряване на процеса финансово, научно и методически;*
- » *квалификация на административни ръководители и експерти от общините, регионалните инспекторати по образование и Министерството на образованието и науката;*
- » *ясни и конкретни отговорности на различните йерархични нива на управление на учебните заведения: директори, общинска администрация, регионалните инспекторати по образование, Министерството на образованието и науката и другите министерства и ведомства, без участието на които не може да се осъществи реален процес на десегрегация;*